A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2017. október 25.*

„Előzetes döntéshozatal – 604/2013/EU rendelet – Harmadik országbeli állampolgár által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározása – 27. cikk – Jogorvoslat – A bírósági felülvizsgálat terjedelme – 29. cikk – Az átadás végrehajtásának határideje – Az átadás végrehajtásának az előírt határidőn belüli hiánya – A felelős tagállam kötelezettségei – A felelősség áthárulása – A felelős tagállam határozatára vonatkozó követelmény”

A C-201/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2016. április 12-én érkezett, 2016. március 31-i határozatával terjesztett elő a

Majid Shiri, más néven: Madzhdi Shiri

ellen folytatott,

a **Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Tizzano elnökhelyettes, L. Bay Larsen (előadó), T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça és A. Rosas tanácselnökök, Juhász E., A. Borg Barthet, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal, E. Jarašiūnas és M. Vilaras bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. március 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– M. Shiri képviseletében W. Weh és S. Harg Rechtsanwälte,

– az osztrák kormány képviseletében G. Hesse, meghatalmazotti minőségben,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Egyesült Királyság kormánya képviseletében C. Crane és S. Brandon, meghatalmazotti minőségben, segítőik: D. Blundell és M. Gray barristers,

– a svájci kormány képviseletében E. Bichet, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Wils és M. Condou-Durande, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. július 20-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o.; a továbbiakban: „Dublin III” rendelet) 27. cikke (1) bekezdésének, valamint 29. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (idegenrendészeti és menekültügyi szövetségi hivatal, Ausztria; a továbbiakban: hivatal) határozatával szemben Majid Shiri – más néven Madzhdi Shiri – iráni állampolgár által benyújtott fellebbezés vizsgálata keretében terjesztették elő, amely határozatban M. Shiri nemzetközi védelem iránti kérelmét elfogadhatatlannak nyilvánították, elrendelték a kitoloncolását, és megállapították, hogy Bulgáriának való átadása jogszerű.

Jogi háttér

Az 1560/2003/EK rendelet

3 A 2014. január 30-i 118/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelettel (HL 2014. L 39., 1. o.) módosított, az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló 343/2003/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló, 2003. szeptember 2-i 1560/2003/EK bizottsági rendelet (HL 2003. L 222., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 200. o.; helyesbítés: HL 2006. L 215., 48. o.) III. fejezete számos, az érintett személynek a „Dublin III” rendelet értelmében vett felelős tagállam számára történő átadásának végrehajtásával kapcsolatos szabályt határoz meg.

4 E rendelet 8. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A felelős tagállam kötelezettsége, hogy a menedékkérő átadását a lehető leggyorsabban lehetővé tegye, és biztosítsa, hogy azt semmi ne akadályozza. Szükség esetén ez a tagállam dönti el, hogy területén hova szállítsák a menedékkérőt, vagy hol adják át az illetékes hatóságnak, figyelembe véve a földrajzi akadályokat és az átadást végző tagállam számára igénybe vehető szállítási módot. […]”

A „Dublin III” rendelet

5 A „Dublin III” rendelet (4), (5) és (19) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„(4) [Az Európai Tanács által az 1999. október 15–16-i tamperei rendkívüli ülésén elfogadott] következtetések azt is megállapították, hogy […] a [közös európai menekültügyi] rendszernek rövid időn belül ki kell terjednie egy világos és alkalmazható [helyesen: a gyakorlatban működőképes] módszer kialakítására is a menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározása céljából.

(5) E módszernek mind a tagállamok, mind az érintett személyek vonatkozásában tárgyilagos és méltányos szempontokon kell alapulnia. Lehetővé kell tennie különösen a felelős tagállam gyors meghatározását, hogy a nemzetközi védelem megadására vonatkozó eljáráshoz való hatékony hozzáférés biztosított legyen, és a nemzetközi védelem iránti kérelmekkel kapcsolatos gyors döntéshozatal ne kerüljön veszélybe.

[…]

(19) Az érintett személyek jogainak hatékony védelme érdekében jogi biztosítékokat és hatékony jogorvoslati eszközöket [helyesen: jogi garanciákat és hatékony jogorvoslathoz való jogot] kell biztosítani a felelős tagállamnak való átadásra vonatkozó határozatokkal kapcsolatban, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összhangban. A nemzetközi jog tiszteletben tartása érdekében az ilyen határozatok elleni hatékony jogorvoslatnak egyaránt ki kell terjednie e rendelet alkalmazásának, valamint az azon tagállamban fennálló jogi és ténybeli helyzetnek a megvizsgálására, amelynek a kérelmezőt átadják.”

6 E rendelet 3. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A tagállamok megvizsgálják azon harmadik országbeli állampolgárnak, vagy azon hontalan személynek a nemzetközi védelem iránti kérelmét, aki egy tagállam területén nyújtja be azt, ideértve annak határát és a tranzitzónákat. A kérelmet az a tagállam köteles megvizsgálni, amely a III. fejezetben előírt feltételek szerint felelős.”

7 Az említett rendelet 17. cikke (1) bekezdésének első albekezdése kimondja:

„A 3. cikk (1) bekezdésétől eltérve minden tagállam határozhat úgy, hogy megvizsgálja a valamely harmadik országbeli állampolgár, vagy egy hontalan személy által hozzá benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet akkor is, ha annak megvizsgálásáért az e rendeletben megállapított feltételek szerint nem felelős.”

8 Ugyanezen rendelet 22. és 25. cikke az átvétel iránti megkeresésre való válaszadással, illetve a visszavétel iránti megkeresésre való válaszadással kapcsolatos szabályokat állapítja meg.

9 A „Dublin III” rendelet 27. cikke (1) és (3) bekezdésének szövege a következő:

„(1) A kérelmezőnek […] joga van az átadásra vonatkozó határozatok elleni hatékony jogorvoslathoz, amelyet bírósághoz vagy törvényszékhez tény- vagy jogkérdésben benyújtott fellebbezés vagy felülvizsgálati kérelem formájában gyakorolhat.

[…]

(3) Az átadásra vonatkozó határozatok elleni fellebbezésre vagy felülvizsgálatra vonatkozóan a tagállamok jogszabályaikban előírják az alábbiakat:

a) a fellebbezés vagy felülvizsgálat feljogosítja az érintettet, hogy annak elbírálásáig az adott tagállamban maradhasson; vagy

b) az átadás automatikusan felfüggesztésre kerül, és e felfüggesztés megszűnik azon észszerű időtartam elteltével, amely alatt valamely bíróságnak vagy törvényszéknek a felfüggesztés iránti kérelem alapos és szigorú vizsgálatát követően határozatot kellett hoznia arról, hogy a fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak halasztó hatályt biztosít-e; vagy

c) az érintett személy észszerű időtartamon belül kérelmezheti a bíróságtól vagy törvényszéktől az átadásra vonatkozó határozat végrehajtásának felfüggesztését a fellebbezés vagy felülvizsgálat elbírálásáig. A tagállamok azáltal biztosítják a hatékony jogorvoslatot, hogy felfüggesztik az átadást mindaddig, amíg a felfüggesztés iránti első kérelemről határozatot nem hoznak. Az átadásra vonatkozó határozat végrehajtásának felfüggesztéséről észszerű időtartamon belül határozni kell, ugyanakkor ezen időtartamnak lehetővé kell tennie a felfüggesztés iránti kérelem alapos és szigorú vizsgálatát. Az átadásra vonatkozó határozat végrehajtásának felfüggesztését elutasító határozat ismerteti az alapjául szolgáló indokokat.”

10 E rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) A kérelmezőnek vagy a 18. cikk (1) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett más személynek a megkereső tagállam részéről a felelős tagállamnak történő átadása a megkereső tagállam nemzeti joga szerint történik az érintett tagállamok egymás közötti konzultációját követően, a lehető leghamarabb kivitelezhető időpontban, de legkésőbb hat hónappal az érintett személy átvétele vagy visszavétele iránti megkeresés másik tagállam általi elfogadását, vagy a 27. cikk (3) bekezdésének megfelelő halasztó hatály esetén hat hónappal a fellebbezéssel vagy felülvizsgálattal kapcsolatos jogerős határozatot követően.

[…]

(2) Amennyiben az átadásra nem kerül sor a hat hónapos határidőn belül, a felelős tagállam mentesül az érintett személy átvételére vagy visszavételére vonatkozó kötelezettség alól, és a felelősség a megkereső tagállamra hárul. E határidő legfeljebb egyéves időtartamra meghosszabbítható, ha az átadásra az érintett személy szabadságvesztése miatt nem kerülhetett sor, illetve legfeljebb tizennyolc hónapra, ha az érintett személy ismeretlen helyen tartózkodik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 M. Shiri Bulgárián keresztül lépett be a tagállamok területére, és 2015. február 19-én ebben a tagállamban terjesztett elő nemzetközi védelem iránti kérelmet.

12 Ezután 2015. március 7-én nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő Ausztriában. A hivatal 2015. március 9-én kérte a bolgár hatóságokat, hogy vegyék vissza M. Shirit.

13 2015. március 23-án a bolgár hatóságok elfogadták ezt a visszavétel iránti megkeresést.

14 2015. július 2-án a hivatal az M. Shiri által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet elfogadhatatlannak nyilvánította, elrendelte a kitoloncolását, és megállapította, hogy Bulgáriának való átadása jogszerű.

15 M. Shiri a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria) előtt e határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő, ezt pedig a fellebbezés halasztó hatályának elismerése iránti kérelemmel egészítette ki. 2015. július 20-án ez a bíróság – anélkül, hogy határozatot hozott volna ezen utóbbi kérelemről – azon az alapon semmisítette meg az említett határozatot, hogy M. Shiri egészségi állapotának betudható kiszolgáltatottsága miatt a hivatalnak vizsgálnia kellett volna, hogy köteles-e élni a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében előírt jogosultsággal.

16 A határozat e megsemmisítését követően a hivatal 2015. szeptember 3-i újabb határozatában elfogadhatatlannak nyilvánította az M. Shiri által előterjesztett nemzetközi védelem iránti kérelmet, elrendelte a kitoloncolását, és megállapította, hogy Bulgáriának való átadása jogszerű.

17 M. Shiri a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) előtt e határozattal szemben fellebbezést nyújtott be, amely 2015. szeptember 17-én érkezett ehhez a bírósághoz, ezt pedig a fellebbezés halasztó hatályának elismerése iránti kérelemmel egészítette ki. 2015. szeptember 23-i kiegészítő észrevételeiben M. Shiri azzal érvelt, hogy a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos átadási határidő ugyanezen a napon bekövetkező lejárta miatt az Osztrák Köztársaság vált a nemzetközi védelem iránti kérelmének megvizsgálásáért felelős tagállammá.

18 A Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) a fellebbezést 2015. szeptember 30-i ítéletében elutasította, az ugyanezen fellebbezés halasztó hatályának elismerése iránti kérelemről pedig nem hozott határozatot. Az M. Shiri által a 2015. szeptember 23-i kiegészítő beadványában kifejtett, a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidő lejártára alapított érvet illetően a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) megállapította, hogy a hivatal 2015. július 2-i határozatának megsemmisítését és az ügynek az ezen utóbbihoz való, új határozat meghozatala céljából történő visszautalását követően újabb hat hónapos határidő indult attól az időponttól kezdve, amelytől M. Shiri átadása ismét lehetővé vált, azaz az általa benyújtott fellebbezés kézhezvételét követő hetedik napon, vagyis 2015. szeptember 24-én. Ennélfogva a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) úgy vélte, hogy az M. Shiri által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért fennálló felelősség továbbra is a Bolgár Köztársaságot terheli, és az időközben nem hárult át az Osztrák Köztársaságra.

19 M. Shiri ekkor ezen ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett a kérdést előterjesztő bíróság elé.

20 Ez a bíróság úgy véli, hogy az M. Shirire alkalmazandó átadási határidő esetleges lejártára vonatkozó határozathozatalt megelőzően vizsgálni kell azt, hogy a nemzetközi védelmet kérelmezők hivatkozhatnak-e a védelem iránti kérelem megvizsgálásáért fennálló felelősségnek az ezen átadási határidő lejárta miatti esetleges áthárulására, valamint hogy önmagában e határidő lejártával bekövetkezik-e a felelősség áthárulása.

21 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni [a »Dublin III«] rendeletnek az átadásra vonatkozó határozatok elleni hatékony jogorvoslathoz való jogot biztosító rendelkezéseit, különösen pedig a 27. cikk (1) bekezdését a (19) preambulumbekezdés tükrében, hogy a menedékkérő hivatkozhat a felelősségnek a megkereső tagállamra a hat hónapos átadási határidő lejárta miatti áthárulására (a [»Dublin III«] rendelet 29. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 29. cikkének (2) bekezdése)?

Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

2) Önmagában az átadási határidő eredménytelen lejártával bekövetkezik-e a felelősségnek [a »Dublin III«] rendelet 29. cikke (2) bekezdésének első mondata szerinti áthárulása, vagy a felelősség határidő lejárta miatti áthárulásához az érintett személy átvételére vagy visszavételére vonatkozó kötelezettségnek a felelős tagállam általi megtagadására is szükség van?"

A szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelemről

22 A főtanácsnok indítványának a 2017. július 20-i tárgyaláson való ismertetését követően M. Shiri a Bíróság Hivatalához 2017. szeptember 6-án beérkezett levelében az eljárás szóbeli szakasza újbóli megnyitásának elrendelését kérte. E kérelem alátámasztása céljából M. Shiri azzal érvelt, hogy az indítvány egy, a „Dublin III" rendelet 29. cikkének (1) bekezdésében szereplő határidő számításával kapcsolatos olyan jogkérdést érintett, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság nem terjesztett a Bíróság elé, és amelyre vonatkozóan ily módon nem tudta észrevételeit előterjeszteni.

23 E tekintetben a Bíróság eljárási szabályzatának 83. cikke lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy a főtanácsnok meghallgatását követően bármikor elrendelje az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek nem vitattak meg.

24 A jelen ügyben azonban meg kell állapítani, hogy a Bíróság mindenesetre úgy véli, hogy nem kell állást foglalni az M. Shiri által említett, a „Dublin III" rendelet 29. cikkének (1) bekezdésében szereplő határidő számításával kapcsolatos jogkérdésben. A Bíróság egyebekben – a főtanácsnok meghallgatását követően – úgy véli, hogy a határozathozatalhoz szükséges valamennyi információval rendelkezik, valamint hogy ezek az információk a Bíróság előtt lefolytatott vita tárgyát képezték.

25 Ennélfogva nem szükséges elrendelni az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második kérdésről

26 Az elsősorban vizsgálandó második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a „Dublin III" rendelet 29. cikkének (2) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy amennyiben az átadásra nem kerül sor az e rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidőn belül, a felelősség anélkül hárul át *ipso iure* a megkereső tagállamra, hogy szükség volna az érintett személy átvételének vagy visszavételének a felelős tagállam általi megtagadására.

27 A „Dublin III" rendelet 29. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében az érintett személy átadására a lehető leghamarabb kivitelezhető időpontban, de legkésőbb hat hónappal az e személy átvétele vagy visszavétele iránti megkeresés másik tagállam általi elfogadását, vagy halasztó hatály esetén hat hónappal a fellebbezéssel vagy felülvizsgálattal kapcsolatos jogerős határozatot követően kerül sor.

28 Ezen utóbbi tekintetében e rendelet 27. cikke (3) bekezdésének c) pontjából következik, hogy amennyiben a nemzeti jog előírja, hogy az érintett személy észszerű időtartamon belül kérelmezheti a bíróságtól vagy törvényszéktől az átadásra vonatkozó határozat végrehajtásának felfüggesztését a fellebbezés vagy felülvizsgálat elbírálásáig, az eljáró bíróságnak erről a kérelemről észszerű időtartamon belül határoznia kell, az említett kérelem elutasítása esetén pedig indokolnia kell határozatát.

29 Az említett rendelet 29. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy amennyiben az átadásra nem kerül sor a hat hónapos határidőn belül, a felelős tagállam mentesül az érintett személy átvételére vagy visszavételére vonatkozó kötelezettség alól, és a felelősség a megkereső tagállamra hárul.

30 Magából e rendelkezés szövegéből kitűnik, hogy az a megkereső tagállam felelősségének *ipso iure* áthárulását írja elő anélkül, hogy ezt az áthárulást a felelős tagállam részéről bármilyen válasznak rendelné alá (lásd analógia útján: 2017. július 26-i Mengesteab ítélet, C-670/16, EU:C:2017:587, 61. pont).

31 Ez az értelmezés ezenfelül összhangban van a nemzetközi védelem iránti kérelmek gyors feldolgozására irányuló, a „Dublin III” rendelet (5) preambulumbekezdésében említett célkitűzéssel, amennyiben az az átvételi vagy visszavételi eljárás lefolytatásában felmerülő késedelem esetén biztosítja, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatát abban a tagállamban végezzék el, amelyben a nemzetközi védelmet kérelmező található, annak érdekében, hogy ne késleltessék még jobban e vizsgálatot (lásd analógia útján: 2017. július 26-i Mengesteab ítélet, C-670/16, EU:C:2017:587, 54. pont).

32 Az említett értelmezést tükrözik az 1560/2003 rendelet III. fejezetében szereplő, az átadásokkal kapcsolatos szabályok is.

33 Míg ugyanis e rendelet 8. cikke kötelezi a felelős tagállamot, hogy a kérelmező átadását a lehető leggyorsabban lehetővé tegye, az említett rendelet egyetlen rendelkezése sem ruházza fel ezt a tagállamot azzal a lehetőséggel, hogy az átvétel vagy visszavétel iránti megkeresésnek a „Dublin III” rendelet 22. vagy 25. cikke alapján történő kifejezett vagy hallgatólagos elfogadását követően ismételten határozzon az érintett személy átvételére vagy visszavételére irányuló szándékáról.

34 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy amennyiben az átadásra nem kerül sor az e rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidőn belül, a felelősség anélkül hárul át *ipso iure* a megkereső tagállamra, hogy szükség volna az érintett személy átvételének vagy visszavételének a felelős tagállam általi megtagadására.

Az első kérdésről

35 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a „Dublin III” rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet kérelmezők – az őket érintő, átadásra vonatkozó határozattal szemben előterjesztett fellebbezés keretében – hivatkozhatnak az említett rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidő lejártára.

36 A „Dublin III” rendelet 27. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy nemzetközi védelmet kérelmezőnek joga van az átadásra vonatkozó határozatok elleni hatékony jogorvoslathoz, amelyet bírósághoz tény- vagy jogkérdésben benyújtott fellebbezés vagy felülvizsgálati kérelem formájában gyakorolhat.

37 A nemzetközi védelmet kérelmező személyt az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szemben megillető jogorvoslat terjedelmét e rendelet (19) preambulumbekezdése pontosítja, amely jelzi, hogy a nemzetközi jog tiszteletben tartásának biztosítása érdekében az említett rendeletben előírt, az átadásra vonatkozó határozatok elleni hatékony jogorvoslatnak ki kell terjednie egyrészt e rendelet alkalmazásának vizsgálatára, másrészt az azon tagállamban fennálló jogi és ténybeli helyzetnek a megvizsgálására, amelynek a kérelmezőt átadják (2017. július 26-i Mengesteab ítélet, C-670/16, EU:C:2017:587, 43. pont).

38 Ezen túlmenően a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy – többek között a valamely tagállamban benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó rendszernek a „Dublin III” rendelet elfogadásával bekövetkezett általános fejlődésére és az e rendeletben szereplő célkitűzésekre tekintettel – az említett rendelet 27. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az ott előírt jogorvoslatnak ki kell tudnia terjedni többek között az e rendeletben előírt eljárási garanciák tiszteletben tartására is (lásd ebben az értelemben: 2017. július 26-i Mengesteab ítélet, C-670/16, EU:C:2017:587, 44–48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Márpedig a „Dublin III” rendelettel létrehozott átvételi és visszavételi eljárásokat – különösen – egy sor kötelező határidő betartásával kell lefolytatni, amely határidők között szerepel az e rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében említett hat hónapos határidő. Jóllehet e rendelkezések ezen eljárások kereteinek meghatározására irányulnak, azok az említett rendelet III. fejezetében meghatározott feltételekkel azonos módon hozzájárulnak a felelős tagállam meghatározásához is. Ugyanis e határidő anélküli lejárta, hogy a kérelmezőt a megkereső tagállam átadná a felelős tagállamnak – amint az a jelen ítélet 30–34. pontjából kitűnik – a felelősség második tagállamról az elsőre való *ipso iure* áthárulását vonja maga után (lásd analógia útján: 2017. július 26-i Mengesteab ítélet C-670/16, EU:C:2017:587, 50–53. pont).

40 E feltételek mellett annak biztosítása érdekében, hogy az átadásra vonatkozó vitatott határozatot az említett eljárások megfelelő alkalmazásával fogadták el, az átadásra vonatkozó határozattal szembeni keresetet elbíráló bíróságnak meg kell tudnia vizsgálni a nemzetközi védelmet kérelmező azon állításait, amelyek szerint ezt a határozatot a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (2) bekezdésében szereplő rendelkezések megsértésével fogadták el, amennyiben az e rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidő lejárta miatt a megkereső tagállam az említett határozat elfogadásának napján már felelős tagállammá vált (lásd analógia útján: 2017. július 26-i Mengesteab ítélet C-670/16, EU:C:2017:587, 55. pont).

41 Mindemellett meg kell állapítani, hogy a 2017. július 26-i Mengesteab ítélet (C-670/16, EU:C:2017:587) alapjául szolgáló ügyben szóban forgó, az átvétel iránti megkeresés előterjesztésére vonatkozó határidőktől eltérően a „Dublin III” rendelet 29. cikkében szereplő határidők célja nemcsak az átadásra vonatkozó határozat elfogadásának, hanem a végrehajtásának a szabályozására is irányul.

42 Ebből következik, hogy ezek a határidők az átadásra vonatkozó határozat elfogadása után is lejárhatnak. Egyebekben meg kell állapítani, hogy az alapeljárásban szóban forgó ügyben az érintett személy azzal érvel, hogy az e rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidő az átadásra vonatkozó határozat elfogadásánál későbbi időpontban járt le.

43 E tekintetben a megkereső tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai ilyen helyzetben nem adhatják át az érintett személyt egy másik tagállamnak, éppen ellenkezőleg, kötelesek hivatalból meghozni az első tagállam felelősségének elismeréséhez és az e személy által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem késedelem nélküli megvizsgálásának megkezdéséhez szükséges rendelkezéseket.

44 Mindemellett, tekintettel egyrészről a „Dublin III” rendelet (19) preambulumbekezdésében említett, az érintett személyek hatékony védelmének az Alapjogi Charta 47. cikkének megfelelő biztosítására irányuló célkitűzésre, tekintettel másrészről a jelen ítélet 31. pontjában felidézett azon célkitűzésre, hogy – mind a nemzetközi védelmet kérelmezők érdekében, mind pedig az e rendelettel létrehozott rendszer megfelelő általános működése érdekében – gyorsan kell biztosítani a nemzetközi védelem iránti kérelem feldolgozásáért felelős tagállam meghatározását, a kérelmezőnek tudnia kell rendelkezni olyan hatékony és gyors jogorvoslattal, amely lehetővé teszi számára, hogy az említett rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidőnek az átadásra vonatkozó határozat elfogadásánál későbbi időpontban bekövetkező lejártára hivatkozzon.

45 E tekintetben a jelen ügyben megfelel a hatékony és gyors jogorvoslat előírására irányuló e kötelezettségnek a nemzetközi védelmet kérelmező számára az osztrák szabályozásban elismert azon jog, hogy az őt érintő, átadásra vonatkozó határozat elfogadásánál későbbi körülményekre hivatkozhat az e határozattal szembeni fellebbezés keretében.

46 A fenti megfontolásokból következik, hogy a „Dublin III” rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését, valamint az Alapjogi Charta 47. cikkét akként kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet kérelmezőnek tudnia kell rendelkezni olyan hatékony és gyors jogorvoslattal, amely lehetővé teszi számára, hogy az említett rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidőnek az átadásra vonatkozó határozat elfogadásánál későbbi időpontban bekövetkező lejártára hivatkozzon. Megfelel a hatékony és gyors jogorvoslat előírására irányuló e kötelezettségnek az ilyen kérelmező számára az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályozásban elismert azon jog, hogy az e határozat elfogadásánál későbbi körülményekre hivatkozhat az azzal szembeni fellebbezés keretében.

A költségekről

47 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) **Az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 29. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy amennyiben az átadásra nem kerül sor az e rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidőn belül, a felelősség anélkül hárul át *ipso iure* a megkereső tagállamra, hogy szükség volna az érintett személy átvételének vagy visszavételének a felelős tagállam általi megtagadására.**

2) **A 604/2013 rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét akként kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet kérelmezőnek tudnia kell rendelkezni olyan hatékony és gyors jogorvoslattal, amely lehetővé teszi számára, hogy az említett rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidőnek az átadásra vonatkozó határozat elfogadásánál későbbi időpontban bekövetkező lejártára hivatkozzon. Megfelel a hatékony és gyors jogorvoslat előírására irányuló e kötelezettségnek az ilyen kérelmező számára az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályozásban elismert azon jog, hogy az e határozat elfogadásánál későbbi körülményekre hivatkozhat az azzal szembeni fellebbezés keretében.**

Aláírások